HAVLOVY CIGARETY

PondÄ›lÃ-, 19 leden 2009

PÅ™iznám se, Å¾e Václava Havla nemusím, ale váÅ¾ím si ho a jako Ä•lovÄ›k Ä•lovÄ›ku mu pÅ™eji uzdravení. Jeho zdravotní podle týmu tÄ›ch nejlepších lékaÅ™Å¯ váÅ¾ný, v souÄ•asné dobÄ› však není v ohroÅ¾ení Å¾ivota. Nadále na IP praÅ¾ské motolské nemocnice dýchá s pomocí speciální masky.
Po drobné operaci, pÅ™i níÅ¾ mu lékaÅ™i odstranili zánÄ›tlivé loÅ¾isko z krku, jeho pooperaÄ•ní stav zkomplikovalo zahlenÄ› pravého plicního laloku. KdyÅ¾ jsem sledoval, jak mu v prosinci 1996 odebrali lékaÅ™i polovinu pravé plíce, aby odstranili zhoubný nádor, vzpomnÄ›l jsem si na rok 1990. To jsem byl jako zarytý nestraník mezi noviná Å™i, kteÅ™í byli vybráni, aby ho doprovázeli pÅ™i jeho první návštÄ›vÄ› Ostravy.VlastnÄ› jsem se od nÄ›ho nehnul od chvíle, kdyÅ¾ pÅ™istál speciálen MošnovÄ›. SedÄ›li jsme naproti sobÄ› v hotelu Atom i mezi horníky Dolu StaÅ™íÄ•, odkud pocházel jeho spoluvÄ›zeÅˆ z HeÅ™manic a v té chvíli i jeho prÅ¯vodce. MÄ›l jsem moÅ¾nost ho sledovat téÅ¾ pÅ™i besedách se studenty, na Vysoké škole báÅˆské. A tehdy mÄ› zaujal svým náruÅ¾ivým kouÅ™ením. UrÄ•itÄ› by ho v tom nepÅ™ekonal ani známý ku "disident" v Ä•eském senátu Jaroslav Kubera. Škoda, Å¾e Václav Havel nemÄ›l k dispozici jeho elektronickou cigaretu. To by se moÅ¾ná uchránil rakovinÄ› plic. Bylo to fascinující; sedÄ›l, povídal a pÅ™itom kouÅ™il Marlbora. Jednu ciga mu ještÄ› dohoÅ™ívala a uÅ¾ ji típal, aby si zaplálil další. A tak to šlo nÄ›kolik hodin a byly z toho tÅ™i vykouÅ™ené krabiÄ•ky.Suma sumárum to pak za ten den Ä•inilo skoro sto padesát cigaret. SnaÅ¾il jsem si pÅ™edstavit jeho plíce a skoro zaÄ•al vÄ›Å™it stupidnímu rÄ•ení o tom, Å¾e "uzené plíce" vydrÅ¾í nejdéle, jako kaÅ¾dé uzené maso... Za všechny své zdravotní potíÅ¾e mÅ¯Å¾e exprezident Havel podÄ›kovat nejen svým vÄ›znitelÅ¯m, ale pÅ™edev&scaron cigaretám. Svalování viny na jeho vÄ›zeÅˆský zápal plic je dosti populistický argument, i kdyÅ¾ Ä•tyÅ™i roky vÄ›zení pronic zar mÅ¯Å¾e psychiku Ä•lovÄ›ka téÅ¾ dosti poznamenat. Znám ale spoustu pÄ›taosmdesátiletých Å½idÅ¯, kteÅ™í jako dÄ›ti pÅ™ holocaustu v OsvÄ›timi Ä•i Buchenwaldu a pÅ™išli tak z nedostatku jídla aÅ¾ o Ä•tyÅ™icet kilo své hmotnosti; a pÅ™es suverénnÄ› Å™ídí auta a kaÅ¾dý den plavou. Zdravotní potíÅ¾e trápí Havla Å™adu let. Velké problémy mÄ›l v roce 1998, k operaci tlustého stÅ™eva nastaly pooperaÄ•ní potíÅ¾e a prezident byl po urÄ•itou dobu v ohroÅ¾ení Å¾ivota. Trpí chronickou bronchitidou a uÅ¾ dÅ™íve suÅ¾ovaly i srdeÄ•ní potíÅ¾e, dýchací potíÅ¾e napÅ™íklad v roce 2004 zkrátily jeho návš JEN UVAÅ½TE: tabákový kouÅ™ obsahuje kolem stovky kancerogenÅ¯, tedy látek schopných vyvolat nebo urychlit vznik zhoubného nádorového bujení; pÅ™es šedesát z nich prokázanÄ› zpÅ¯sobujících rakovinu, dalších asi Ä•tyÅ™icet látek nÄ›jakým zpÅ¯sobem ke vzniku rakoviny pÅ™ispívá. Z kouÅ™ení cigaret hrozí rakovina plic, rtu, jazyka, hrtan hltanu, moÄ•ového mÄ›chýÅ™e (papilokarcinom), krve (leukémie), Å¾aludku a stÅ™ev Ä•i slinivky a prsÅ¯... Asi u pÄ›tadvacet osob vzniká rakovina jako nemoc z kouÅ™ení. Relativní pravdÄ›podobnost získání plicní rakoviny u muÅ¾Å¯ kuÅ™ákÅ¯ je pÅ™ 20 cigaretách za den devatenáctiprocentní, pÅ™i 35 cigaretách za den a více je to celých 43 procent a pokud nÄ›kdo kouÅ™il aÅ¾ sto cigaret dennÄ› a víc, pak je toto procento... DevÄ›t z deseti kuÅ™ákÅ¯ umírá na následky kouÅ™ení... S Václavem Havlem jsem se sešel ještÄ› nÄ›kolikrát - samozÅ™ejmÄ› Å¾e ne osobnÄ›, ale prostÅ™ednictvím jeho netradiÄ pojatých dramat. Poprvé v egyptské KáhiÅ™e, kde Ä•eský velvyslanec a arabista Ing. JiÅ™í Voleš nechal vytisknout v arabštinÄ› hru bývalého prezidenta ÄŒSFR a ÄŒR "Memorandum" a jeden výtisk je i v mé knihovnÄ›. Podruhé to bylo v kanadském Torontu, kde jeho "Pokoušení" uvedlo Nové divadlo ve svÄ›tové premiéÅ™e v Ä•eštinÄ›. "KdyÅ¾ jsem se uÄ•il text jedné z rolí, musel jsem se to našprtat úplnÄ› nazpamÄ›Å¥. KdyÅ¾ napíše nÄ›co HubaÄ•, je to lidské a ty jeho vÄ›ty vám doslova samy lezou z úst. U Havla ne, " krÄ•í rozpaÄ•itÄ› rameny herec Bohuš Máca. "NÄ›kdy jsem u nÄ›ho musel hledat ve slovníku, co které slovo znamená. BabiÄ•ky, co k nám chodí do divadla, nám Å™íkaly: Co to má znamenat? Tomu nerozumíme. Nevíme, o co šlo..." Byl jsem se podívat v heÅ™manické vÄ›znici na Havlovu celu. Prý šlo o velmi klidného odsouzence, který vedl vzdÄ›lávací besedy s vÄ›zni, na rozdíl od JiÅ™ího Dientsbiera, jenÅ¾ byl vÅ¯Ä•i bachaÅ™Å¯m velmi "otevÅ™ený", prostÄ› neustále se bouÅ™il, nadával a protestoval. Navíc prý Václav Havel jediným Ä•eskoslovenským odsouzencem s devízovým kontem... BÅ™etislav Olšer